

Institutionell oordning

Om glappet i "Museidebatten"

ELIN VON UNGE är fil. dr. i etnologi och verksam vid Stockholms universitet. von Unges avhandling (2019) behandlar kulturbistoriska museers insamling och dokumentation av samtid. Framträdande forskningsintressen handlar om hur kunskapsprocesser kan förstås och undersökas i relation till parametrar som representation, materialitet och temporalitet.

Illustrator:
Vera Gonzales Söderström.

hösten 2016 drog det meningsutbyte som senare kom att kallas för "Museidebatten" igång i svenska medier. Detta utdragna ordskifte tog fart i samband med att kinakännaren och utrikeskorrespondenten Ola Wong publicerade två debattinlägg i *Svenska Dagbladet* (2016a & 2016b). I dessa kritiserades överintendenten för Statens museer för världskultur, Ann Follin, för att styra verksamheten på direkta order från dåvarande kulturministern Alice Bah Kuhnke. Ganska snart började kritiken av myndigheten allmänt benämnas som "Museidebatten". Att en debatt på temat museer inte behövde preciseras mer än så, är talande för hur sällan dylika frågor frontar landets löpsedlar.

Med "Museidebatten" som empiriskt exempel vill jag undersöka nyttan av ett institutionsperspektiv, det vill säga på vilka sätt det hjälper forskaren analytiskt att förstå sitt studieobjekt i termer av en institution. Detta förhållningssätt har jag valt att kalla för ett "institutionsperspektiv" (se Björklund & Silow Kallenberg 2019). Därmed ringas också studieobjektet i denna studie in genom ett undersökande av likheter med, och skillnader mot, andra väletablerade samhällsinstitutioner. Studieobjektet definierar jag som det kulturhistoriska museets syfte, så som det framträder empiriskt i "Museidebatten".

EN INSTITUTION FÖR ANDRA INSTITUTIONER

Många institutioner har det gemensamt att det formats ett eget forskningsfält runt praktiken, så även vid museer och arkiv. Idéhistorikern Anders Ekström har beskrivit vad som karakteriserade detta fält vid 1900-talets bör-

jan. Eftersom museets utrymme alltid är begränsat kan inte allting finnas på ett museum. Ett urval måste ske. Genom att välja och kategorisera det som skall samlas producerar museer meningsskapande sammanhang: "Museet etablerar ett mycket speciellt förhållande både till det förflutna och till framtiden; medan det bekämpar vissa former av tid, framställer det andra former av tid" (Ekström 2009:64). Vid 1900-talets början utgjorde alltså förvärvandet, konserverandet och klassificerandet av föremål det som då kallades för "museivetenskap". Det vetenskapliga innehållet i praktiken har emellertid förändrats över tid. När "den nya museologin" växte fram under 1980- och 1990-talen som bland annat en effekt av den språkliga vändningen, var det inte längre själva hanteringen av föremålen som stod i fokus, utan det kritiska studiet av hur denna praktik historiskt hade gått till (Ekström 2009:65). Studiet av minnesinstitutioner överlappar numera många olika forskningsinriktningar som exempelvis postkoloniala-, medie- och minnesstudier.

Även om museipraktikerna över tid har förändrats, gäller fortfarande de kriterier som Ekström ringade in i citatet ovan. De har en samhällsuppgift som syftar till att samla, bevara och berätta om då, nu och sedan. Detta låter oss förstå att museer i linje med andra institutioner har förmågan att utöva makt genom sitt meningsskapande arbete. I detta arbete finns även en tröghet – en historiskt förankrad rad av praktiker som kontinuerligt fortsätter att påverka vad som görs. På vilka sätt skiljer sig då museer från andra samhällsinstitutioner?

Där många samhällsinstitutioner i första hand riktar verksamheten mot den mänskliga kroppen – sjukhusen mot pa-

tienterna, fångvården mot internerna och försvaret mot rekryterna – riktas kulturhistoriska museers arbete tvärt om mot en icke-kroppslig materia, det vill säga föremålen. När övriga institutioner präglas av en flitig dokumentation av dem som behandlas (rekryter, patienter, interner) så utgör samlandet och dokumenterandet i stället en kärnverksamhet och en förutsättning för museets praktiker (vårda och visa). Minnesinstitutioner riktar sig på så vis mot samhällets övriga institutioner och skapar samlande förbindelser med dem, då det som dokumenteras på dessa ställen (journaler, rapporter, inventeringar) inte sällan landar på ett arkiv eller museum i slutändan. Museet kan således betraktas som en institution utformad för andra institutioners minneshantering. Det är alltså genom just insamling och dokumentation som produktionen av kunskap blir möjlig på museer. Det är i detta ordnande som museernas institutionella uppdrag sker samt i själva mötet med "publiken".

Dessa processer kallar kultur- och minnesforskaren Aleida Assmann för det "kulturella minnet", vilket består av en *aktiv* respektive *passiv* del. Det aktiva benämns som "kanon" och det passiva som "arkivet" (Assmann 2008). Den passiva delen av det kulturella minnet (arkivet) beskriver Assmann som en hittegoodsavdelning med gott om utrymme. Det aktiva minnet (kanon) karaktäriseras tvärtom av en snäv selektion, där ytterst få objekt får plats. Kanon hämtar dessa objekt ur arkivet för att använda dem kommunikativt i samtiden. På så vis omvandlar kanon arkivets historiska innehåll till samtid. Genom kanoniska praktiker ges föremålen därmed en samtida närvaro (Assmann 2008). Den kanoniska praktiken kan förstås som museernas publika,

*Skärmdump av Ola Wongs första artikel i Svenska Dagbladet om
Världskulturmuseernas förändringsförslag (2016a).
Foto: Bertil Ericson/TT.*

utåtriktade verksamheter, medan det arkivariska ordnandet snarare handlar om insamling, vård och klassifikation. Mellan kanon och arkiv, aktivt och passivt, finns ett spänningsförhållande; kanon har förmågan att göra historien känd, men vilken historia som blir berättad vilar utslutande på vilka objekt som arkivet sparar och hur dessa inordnas. Vad som samlas hänger dessutom intimt samman med den dokumentation som övriga samhällsinstitutioner bedriver. Sålunda präglas museernas interna verksamhet av en rad olika maktrelationer, men även av externa förbindelser med andra institutioner.

Socialantropologen Lisbeth Sachs (1992) menar att en fungerande institution behö-

ver vara väl förankrad i samhällskroppen. Det innebär att allmänheten betraktar en institution som självklar, och därmed bär på en förkroppsligad kunskap om hur den fungerar. Det finns på så vis ett samband mellan medborgarnas förståelse av samhällsinstitutioners olika uppgifter och den verksamhet som sker där. Ibland uppstår emellertid ett glapp mellan allmänhetens uppfattning om en institutions uppdrag och förståelsen av verksamheten hos dem som arbetar där. I den här artikeln betraktas "Museidebatten" som uttryck för just ett sådant glapp. Den museidebatt som, hösten 2016 och våren 2017, avhandlades i svenska medier förstås därmed som ett exempel på när vedertagna

idéer om en institutions uppdrag och syfte är under förhandling.

DEBATTEN

Den empiri som ligger till grund för denna text utgörs av ett antal artiklar som publicerades under ovan nämnda museidebatt. Dessa formar ett material där åsikter om vad museer är och bör vara framträder både inom och utom museiverksamheten. På ett övergripande plan handlade debatten om förhållandet mellan kulturhistorisk verksamhet och politik på museer i Sverige. Mer specifikt var det Statens museer för världskultur som hamnade i blåsväder, en statlig myndighet som organiseras under Kulturdepartementet. Den kritik som från början riktades mot endast Världskulturmuseerna kom emellertid snart att innefatta kulturhistoriska museer i Sverige generellt. Debatten var rikstäckande och utgör därmed ett material där resonemang och åsikter från andra än de som själva arbetar på museum kan utläsas. Olika inlägg från politiker, journalister och experter ger på så vis insyn i vilka värden museiinstitutioner tillskrivs i det offentliga samtalet.

Ola Wongs kritik riktades initialt mot nyttillträdda överintendenten för Världskulturmuseerna, Ann Follin, samt dåvarande kulturminister Alice Bah Kuhnke. På uppdrag av regeringen var ett av Follins första ärenden på myndigheten att utreda världskulturmuseernas dåliga ekonomi och ta fram ett åtgärdsförslag. Via ett utkast av utredningen fick Wong kännedom om att dessa åtgärder bestod av tre förslag på omlokalisering av stockholmsmuseerna Etnografiska-, Östasiatiska- och Medelhavsmuseet. Wong befarade därmed att de olika museerna skulle komma

att förlora sin särart och bli till ett enda stort Världskulturmuseum. Han menade dessutom att Follin politiserat museernas arbete genom att agera på direkta order från kulturministern.

Wongs initiala kritik vann gehör hos många andra debattörer. Dessa kan grovt delas in i två olika grupper utifrån sin yrkesroll – journalister och museiexperter. Det fanns givetvis både journalister och experter som inte höll med Ola Wong. Syftet här är dock främst att granska den kritik som riktades mot museernas verksamhet för att få syn på vilka hot denna svarade mot. Nedan följer en redogörelse för de två gruppernas olika förhållningsätt representerade av ett urval röster i debatten.

JOURNALISTERNA

Den tjugonionde september 2016 skrev journalisten och ledarskribenten Erik Helmerson i Dagens Nyheter att "Poängen med museer är att de skildrar en dåtid. Ju mer samtida de görs, desto mindre relevanta riskerar de att bli" (2016). Artikeln hävdade att vitsen med museer är det faktum att de handlar om *historia* och inte om *samtid*. Den sjunde januari 2017 återkom Helmerson med en artikel till på samma tema. Ingressen lød: "Inrätta ett samtidsmuseum över politiska modeflugor som kommer och går – och låt de riktiga museerna vara ifred" (Helmersson 2017). "Riktiga" museer, visar gamla saker och berättar om det förflutna, enligt Helmerson. I dag fokuserar museerna i stället allt mer på samtida teman och låter föremålen vila i magasin. Allt detta berodde enligt Helmerson på ett missförstånd: "Man tror att folk inte vill se utställningar om de inte känner sig re-

Skärmdump ur Erik Helmersons första artikel i Dagens Nyheter (2016a).

presenterade där” (2016). Det här tanke-sättet kallade Helmerson och många med honom för identitetspolitik, något han menade att dagens museipraktiker präglades av. Helmerson ansåg att identitetspolitik ofta reducerar komplexa individer till en enda aspekt som är möjlig att identifiera sig med, när alla människor i själva verket präglas av en mängd olika identitetsskapande faktorer. Helmerson tyckte sig således se en tendens hos museerna att applicera samtida identitetspolitik på ett historiskt material.

Även den före detta rysslandskorrespondenten Anna Lena Laurén anslöt sig till kritiken av museernas ökade politisering. I *Dagens Nyheter* kritiserade hon två rapporter och knöt sitt resonemang till Wongs tidigare debattinlägg (Laurén 2016). Den ena rapporten hette *Kulturen. Det fjärde välfärdsområdet* och gavs ut av

Miljöpartiets arbetsgrupp (Miljöpartiet 2015)¹ och den andra var producerad av Riksställningar och hette *Museerna och mångfalden* (Riksställningar 2014). Båda innehöll formuleringar som, i Lauréns öron, påminde om det politiska klimatet i forna Sovjetunionen. Under rubriken ”Intersektionalitet” i Miljöpartiets rapport gick att läsa:

Tydliga direktiv och krav ska ställas på kulturinstitutioner och myndigheter att arbeta med mångfaldsfrågan på alla plan. Kvantifierade mångfaldsmål ska sättas upp, med *sanktioner* och *konsekvenser* från huvudmän om målen inte uppnås. I slutänden är vi alla vinnare på det. (Miljöpartiet 2015, 7; Mina kursiveringar)

I Riksställningars rapport fördes i stället ett resonemang om vikten av att museer arbetar fram en gemensam värdegrund för sin verksamhet:

Att museet har tydliga och uttalade värderingar kopplade till exempelvis inkludering, tillgänglighet och likabehandling är också avgörande för att ge medarbetare som *inte* delar dessa möjligheten att *kliva av*. (Riksutställningar 2014, 28; "Kliva av" min kursivering)

Det var de kursiverade orden i citaten ovan som Laurén reagerade på: "Det går inte att ha en kulturpolitik där avfallingar från den rätta läran ska utsättas för 'konsekvenser'" skriver hon (2016).

För journalisterna ovan utgjorde sålunda samtida maktkritiska teoribildningar ett hot mot inte bara vedertagen historieskrivning, vilket Helmerson befarade, utan också mot grundläggande demokratiska rättigheter. Inte bara dåtiden hotades här utan även samtida kulturyttringar som inte överensstämde med rådande politiska ideal (här företrädna av Miljöpartiet, Riksutställningar, normkritik och identitetspolitik).

EXPERTERNA

Den kritik som framfördes av experterna såg emellertid något annorlunda ut. Dessa representeras här dels av tre före detta intendenterna från Etnografiska museet – Elisabet Lind, Håkan Wahlquist och Wilhelm Östberg – vilka tidigare arbetat som experter på Sydostasien, Asien och Afrika, dels av 25 externa forskare verksamma inom områden som till exempel Japanstudier, Kinas språk och kultur och Antikens kultur och samhällsliv. Dessa experter skrev utifrån ett perspektiv som var förankrat i världskulturmuseernas samlingar.²

I varsin artikel framförde experterna en likartad kritik mot Ann Follins förändringsförslag: "Staten begär kulturellt självmord" (Lind, Wahlqvist & Östberg 2016) och "Forskare: Vi behöver inte två

Världskulturmuseer" (SvD 2016). Först och främst handlade det om statens lokalhyror. Samtliga experter menade att museernas budgetar åts upp av de höga lokalhyror staten tog ut för museibyggnaderna. Om staten sänkte hyrorna skulle pengarna i stället gå in i verksamheten och museerna skulle inte behöva omlokaliseras (Lind, Wahlqvist & Östberg 2016).

Sammanläggningen av de tre Stockholmsmuseerna till ännu ett Världskulturmuseum var den andra frågan som togs upp. Här menade experterna att en sammanslagning och medföljande omlokalisering hotade kunskapen om samlingarna samt att museernas olika identiteter då skulle komma att gå förlorade:

Försvinner de tre klassiska museerna i Stockholm för ännu ett nybygge kommer deras samlingar att straffas fyrdubbelt: de förlorar för andra gången sina hem och identiteter, kunskapen om dem reduceras, nybygget gör att hyreskostnaderna ökar under ett antal år så att de inte kan ställas ut, och tre levande mötesplatser för internationell kultur försvinner för alltid. (25 forskare 2016).

Det tredje område som experterna kritiserade pekade på en generell tendens inom museerna att ersätta specifik expertkunskap om samlingarna med mer generella kompetenser som dessutom inte nödvändigtvis var kopplade till samlingarna. Lind, Wahlquist och Östberg skriver till exempel att samlingsexperterna på Etnografiska museet minskade från fyra områdesintendenter till endast en på bara några år:

Världskulturmuseerna förvaltar kulturarv från hela världen som Sverige åtagit sig att hålla forskningsbara och att visa. Det sker inte längre, eftersom museerna år efter år reducerat sin vetenskapliga personal, konservatorer och museitekniker. (Lind, Wahlqvist, och Östberg 2016).

Experternas kritik var med andra ord förankrad i konkreta förändringar av fysisk materia och kunskap om denna. Den härörde ur det faktum att en viss kompetens på de berörda museerna sedan några år tillbaka hade ersatts med en annan sorts kompetens, vilken inte nödvändigtvis var kopplad till museisamlingarna. Därtill hade Follin föreslagit att föra samman tre olika museer med skilda samlingar till ett och samma hus, vilket innebar att inte bara samlingsexperterna var hotade utan även samlingarna som enhet och särart, liksom de byggnader där de exponerats. Låt oss nu se närmare på den kritik som Ola Wong själv förde fram i debatten.

OLA WONG

Mellan september och november 2016 skrev Wong sammanlagt nio debattinlägg i ett antal olika tidningar. Tonen i dessa texter var engagerad. Detta syns till exempel i citat som: "Jag menar att det är motbjudande att regeringen förvandlar våra museer till propagandacentraler" och "Men i stället för att vara stolta skriver ledningen att de vill 'se över möjligheten till gallring av samlingarna'. Det är vårt kulturarv de ger sig på!" (Wong 2016a). Wong var också snabb på att bemöta sina kritiker i artikelform. Debatten drevs således till hög grad fram av dessa debattinlägg. Vad var det då som upprörde Wong? Varför reagerade han så starkt på förslaget att slå samman de tre världskulturmuseerna i Stockholm?

Ola Wong är journalist och författare och har i flera år arbetat som utrikeskorrespondent i Kina. Det är utifrån dessa erfarenheter som han hösten 2016 betraktade museisverige. I ljuset av denna bakgrund kan vi förstå Wongs inlägg som ett

svar på en rädsla för att museernas verksamhet skulle komma att styras direkt av staten, något han sett konsekvenserna av på nära håll i Kina.

Wong var heller inte ensam om dessa åsikter, något som syns i artiklarna från de ovan redovisade journalisterna och experterna. Under hösten kom även stöd för kritiken från Kungliga Vitterhetsakademien i form av ett öppet brev till regeringen. I brevet uttryckte akademien "allvarlig oro över de nyligen uppkomna kvalitetshoten mot några av Sveriges mest framstående museer".³ Den artonde november fick Ola Wong dessutom ett pris på sextio tusen kronor från Svenska Akademien.

Sammantaget kan konstateras att den museidebatt Wong initierade slog an hos många olika aktörer som samhällsjournalister och kulturskribenter, forskare och museiexperter men också hos etablerade kunskapsinstitutioner som Svenska Akademien och Kungliga Vitterhetsakademien.

INSTITUTIONELL OORDNING

Vad är då nyttan av att tillämpa ett institutionsperspektiv? Med hjälp av Aleida Assmanns teoretisering av det kulturella minnets aktiva respektive passiva praktiker tillsammans med ett institutionsperspektiv, har museet ovan framträtt som en institution i andra institutioners tjänst. Genom att samla, bevara och visa material från olika samhällsorgan bekräftar, validerar och reproducerar museet historiska och samtida samhällspraktiker. På så vis blir det tydligt att museets verksamhet är intrasslad i ett institutionsbaserat samhällsnätverk, där själva samlandet utgör en form av maktutövning.

*Skärmdump från experterna Lind, Wahlqvist & Östbergs artikel i Svenska Dagbladet (2016).
Foto: Johan Engman/TT.*

Utifrån detta konstaterande undersöktes därefter den kritik som riktades mot museernas verksamhet i "Museidebatten" samt vilka hot denna kritik svarade mot. Detta material synliggjorde ett glapp mellan olika uppfattningar av museernas institutionella syfte. Flera samhällsjournalister yttrade en oro för att kulturhistoriska museer i sitt utåtriktade arbete lät samtida samhällsteorier i hög grad styra det historiska berättandet, det vill säga att minnesinstitutioner politiserades genom

exempelvis ett normkritiskt tänkande där de med avvikande åsikter sorterades bort.

Museiexperter och forskare gav även röst åt en liknande oro. De befarade att den nya museipolitiken, ledd av Bah Kuhnke och Follin, skulle ersätta historisk föremålsexpertis med en mer generell kunskap om maktkritiskt tänkande. På så vis riskerade museernas särart och ämneskunskap att urholkas. Dessa farhågor bekräftades dessutom av att etablerade kunskapsinstitutioner som Kungliga Vitterhetsakade-

mien och Svenska akademien offentligt stöttade Ola Wong i debatten genom ett öppet brev till regeringen och ett finansiellt bidrag till kinakännaren.

Sammantaget kan konstateras att kritik riktades mot kulturhistoriska museers övergripande verksamhet. De hot som kritikerna lyfte fram handlade om att den praktik som vid 1900-talets början utgjorde "museivetenskapen" – att samla, klassificera, katalogisera och vårda – nu hade ersatts av ett annat kunskapsinnehåll och andra praktiker (jfr Ekström 2009: 65f). I och med den planerade sammanläggningen av världskulturmuseerna i Stockholm var experternas kompetens hotad, liksom samlingarna och museibyggnaderna. Den kärnverksamhet som utgjort grunden i museivetenskapen vid sekelskiftet 1900 var, hundra år senare, under förhandling.

Ovan har vi sett olika aktörer kritisera, inte bara planerade förändringar på världskulturmuseerna i Sverige, utan även generella tendenser i museiorganisationers interna arbete, men också det nära samarbetet mellan regeringens kulturpolitik och museernas verksamhet. En dimension som spelar stor roll här är det faktum att statligt finansierade museers budget ofta äts upp av de höga lokalhyror som staten tar ut.

När kvarvarande medel av budgeten skall fördelas inom verksamheten kommer vissa delar att prioriteras, eventuellt på bekostnad av andra. Att ny personal med normkritisk kompetens anställs kan då innebära att en annan del av verksamheten får stryka på foten som exempelvis mångårig expertis på samlingarna. Denna prekära situation tvingar således museerna att prioritera i verksamheten: frågan om innehållet i museernas kärnverksamhet ställs på sin spets.

Genom att tillämpa ett institutionsperspektiv har det blivit tydligt att flertalet aktörer i dagens samhälle upplever att museerna utför ett arbete som inte längre sammanfaller med äldre praktiker på minnesinstitutioner. Hur bör då detta glapp i förståelsen av museer tolkas? Utifrån ett institutionsperspektiv menar jag att detta glapp kan tolkas som en sorts institutionell oordning. Över tid har innehållet i museernas verksamhet långsamt förändrats, något de flesta som arbetar inom dessa institutioner är medvetna om, men som allmänheten kanske inte riktigt har hängt med på. Under de senaste fem decennierna har museipraktiker i hög grad granskats både utifrån allmänt maktkritiska perspektiv (se t.ex. Bennett 1995) men även i hög grad utifrån en specifik postkolonial teoribildning (se t.ex. Simpson 1996/2001). Denna forskning har uppstått både ur en intern efterfrågan på museerna, och under påverkan av samhällshumanistisk forskning i stort. Det som blir tydligt genom "Museidebatten" är emellertid att allmänhetens kännedom om dessa processer är i otakt med de akademiska studier som i hög grad influerar museipraktiker idag. Därav har ett glapp uppstått mellan vedertagna uppfattningar om vad museer är och gör hos allmänheten, mellan dem som verkställer samhällsuppdraget på museerna, och dem som formulerar nya direktiv för verksamheten. Debatten kan således förstås som en process genom vilken den institutionella verksamheten på museerna jämkas/utmanas för att komma i samklang med det samhälle det verkar i – en medial och offentlig förhandling. Institutionsperspektivet visar också att Lisbeth Sachs definition av en fungerande samhällsinstitution inte fullt ut kan appliceras på museet eftersom debatten tydligt synliggör att det

finns ett glapp mellan politikernas, journalisters och experters förståelse av museets verksamhet.

NOTER

- ¹ Rapporten var ett förslag för Miljöpartiets nya kulturpolitik. Förslaget antogs dock aldrig av partiet.
- ² I debatten uttalar sig även andra experter, men deras kunskap är av en mer ontologisk och/eller epistemologisk karaktär och oftast inte kopplad till specifika samlingar. Dessa inlägg utgör också ett svar på den kritik som riktats mot museernas arbete.
- ³ <www.vitterhetsakad.se/ckeditor_assets/attachments/501/pm-2016-10-27.pdf>.

KÄLLOR

- Helmersson, Erik, 2016. "Håll dagspolitiken borta från kulturarvet". *Dagens Nyheter*, 29 september 2016. <www.dn.se/ledare/signerat/det-ar-med-eltiden-jag-ar-nyfiken-pa-inte-astma/>.
- Helmersson, Erik, 2017. "Samla trender på Samtidsmuseet". *Dagens Nyheter*, 17 januari, <www.dn.se/ledare/signerat/erik-helmerson-samlatrenderna-pa-samtidsmuseet/>.
- Laurén, Anna-Lena, 2016. "Dagens ryska kulturpolitik visar varför politikerna ska hålla tassarna borta". *Dagens Nyheter*, 13 oktober, <www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/anna-lena-lauren-dagens-ryska-kulturpolitik-visar-varfor-politikerna-ska-halla-tassarna-borta>.
- Lind, Elisabeth, Wahlqvist, Håkan & Östberg, Wilhelm, 2016. "Staten begår kulturellt självmord". *Svenska Dagbladet*, Kultur, 20 oktober, <www.svd.se/staten-begar-kulturellt-sjalvmord>.
- Miljöpartiet 2015. "Kulturen: det fjärde välfärdsområdet". Stockholm: Miljöpartiet (Miljöpartiets kulturpolitiska arbetsgrupp), <[www.lans-
teatrarna.se/wp-content/uploads/2015/](http://www.lans-teatrarna.se/wp-content/uploads/2015/)

10/151007-MP-Kulturen-det-fjarde-vaelfar-rdsomr-det.pdf>.

- Riksställningar, 2014. "Museerna och mångfalden: en analys av hur den svenska museisektorn kan stödja och ta vara på utvecklingspotentialen i det mångkulturella Sverige." Visby: Riksställningar.
- Svenska Dagbladet* 2016. "25 forskare: vi behöver inte två Världskulturmuseer." Kultur, 5 oktober, <www.svd.se/forskare-vi-behover-inte-tva-varldskulturmuseer>.
- Wong, Ola, 2016a. "Regeringen förvandlar museer till propagandacentraler." *Svenska Dagbladet*, Världen, 8 sept, <www.svd.se/regeringen-forvandlar-museer-till-propagandacentraler>.
- Wong, Ola, 2016b. "Bah Kuhnkes kulturpolitik hotar kulturarvet." *Svenska Dagbladet*, Kultur, 28 sept, <www.svd.se/bah-kuhnkes-kulturpolitik-hotar-kulturarvet>.

REFERENSER

- Assmann, Aleida, 2008. "Canon and archive", i Astrid Erlil & Ansgar Nünning (red.), *Cultural memory studies: An international and interdisciplinary handbook*, s. 97–108. Berlin: Walter de Gruyter, <<http://dx.doi.org/10.1515/9783110207262>>.
- Bennett, Tony, 1995. *The birth of the museum: History, theory, politics*. London: Routledge (Culture, London).
- Björklund, Maria & Silow Kallenberg, Kim, 2019. "Institutionsetnologi. En inledning", i *Kulturella Perspektiv* 2019 3–4.
- Ekström, Anders, 2009. *Representation och materialitet*. Falun: Bokförlaget Nya Doxa.
- Sachs, Lisbeth, 1992. *Vårdens etnografi: Om hälsa, sjukdom och vården i sitt kulturella sammanhang*. Stockholm: Liber.
- Simpson, Moira G., 1996. *Making Representations: museums in the post-colonial era*. London: Routledge.
- Smith, Dorothy E., 2005. *Institutional Ethnography: A Sociology for People*. AltaMira Press.

SUMMARY

Institutional disorder: To mind the gap in "the museum debate"

(Institutionell oordning: Om glappet i "Museidebatten")

In the fall of 2016 the word feud, that was later referred to as "the museum debate", took off in Swedish media. This public discussion was initiated by the Swedish journalist and China-expert Ola Wong. Within a short time span he published two articles, where he criticized the newly appointed manager of the National Museums of World Culture, Ann Follin. This museum's association is a government agency organized directly under the Ministry of Culture. In his critique Wong suggested that Follin had been working too closely with the Minister of Culture, Alice Bah Kuhnke, thus compromising the political independence that conditions modern democratic cultural institutions. By using this debate as a case study, this article explores the analytical, as well as

the methodological, outcomes of applying an institutional perspective to an empirical case. In doing so the focus of the study – i.e. the museum – is defined in comparison to other well-established societal institutions. Via this institutional perspective the analysis shows that a number of public actors experience contemporary museum work as out of place: that historical museum practises are being remodelled according to present theoretical perspectives. This fact revealed a gap between various ideas of the purposes of memory institutions, a gap here described as a form of "institutional disorder". In short, the debate is interpreted as a media-based negotiation, through which institutional work at museums can be challenged by, but also accommodated to, different needs in contemporary society.

Keywords: museums, memory, institutions, practises, knowledge.

Elin von Unge, Phd in Ethnology at the Department of Ethnology, History of Religions and Gender Studies at Stockholm University, Stockholm, Sweden.